

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113221154
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4113221154.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcu: Z.. H. T., miesto podnikania W. J. XXX, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: Agrospol 5.TM, s.r.o., so sídlom Hlavná 142, Tesárske Mlyňany, IČO: 34 118 381, zastúpený: JÁNSKÝ & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Štúrova 13, Nitra, o náhradu škody, o návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 22. marca 2022 pod č.k. 18C/211/2013-706, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh žalobcu na zrušenie rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 18C/211/2013-663 zo dňa 26. 10. 2021 zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 278, § 279, § 281 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“).

1.1. Uvedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 24. 06. 2013 domáhal od žalovaného náhrady škody. Súd v danom spore rozhodol rozsudkom 18C/211/2013-434, zo dňa 29. 10. 2018 tak, že žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 18.091,66 eura z titulu nemožnosti uplatňovať nárok na priame platby na Pôdohospodárskej platobnej agentúre a sumu vo výške 23.605,91 eura z titulu nemožnosti realizovať poľnohospodársku produkciu spolu s úrokom zo omeškania vo výške 9,15 % ročne zo sumy 3 016 eur od 01. 07. 014 do zaplatenia, vo výške 8,05 % ročne zo sumy 3.289,60 eura od 01. 07. 2015 do zaplatenia, vo výške 8 % ročne zo sumy 3.251,20 eura od 01. 07. 2016 do zaplatenia, vo výške 8 % ročne zo sumy 3.283,36 eura od 01. 07. 2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Voči rozhodnutiu bolo podané odvolanie a Krajský súd v Nitre napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v celom rozsahu a vrátil na ďalšie konanie.

1.2. Súd prvej inštancie dňa 26. 10. 2021 rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č.k. 18C/211/2013-663 tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Podaním zo dňa 17. 12. 2021 žalobca podal návrh a žiadal zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Návrh odôvodnil mimoriadnou situáciou v rodine (alkoholové problémy u dcéry, jej psychiatrická hospitalizácia, konanie polície,..), psychickú vyčerpanosť, nepriaznivý zdravotný stav, po prekonaní ochorenia COVID-19 na neúnosné bolesti v pľúcach, svetloplachosť a migrenózne bolesti hlavy. Víkend pred pojednávaním (24.-25. 10. 2021) sa mimoriadna okolnosť v rodine opakovala, kedy do skorého rána riešil následky konania detí. V pondelok ráno, 26. 10. 2021 mal extrémne bolesti a všeobecný lekár mu, predikujúc kolaps organizmu, odporučil pokoj na lôžku a užívanie analgetík. Poukázal na doterajšie aktivity žalobcu

počas súdnych pojednávanií, z ktorých je zrejmé, že žalobca má mimoriadny záujem na spravodlivom výroku. Doposiaľ súdu prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom relevantne argumentoval a predkladal dôkazy potvrdzujúce jeho tvrdenia. Hoci žalovanému vyplýva právo navrhnúť vydanie rozsudku pre zmeškanie, je z jeho strany neseriózne považovať neúčast' žalobcu na jednom pojednávanií za pasivitu v konaní.

1.3. Žalovaný sa k návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu vyjadril, že nie sú dané akékoľvek dôvody na zrušenie rozsudku pre zmeškaniá žalobcu. Nič na tom nemení ani prípadná absencia poučenia o možnosti využitia opravného prostriedku žalobcom. Uviedol, že žalovaný sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel už dňa 16. 11. 2021, teda návrh na zrušenie podal po márnom uplynutí zákonnej 15 dňovej lehoty, ktorá začala plynúť okamihom, odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel nahliadnutím do predmetného súdneho spisu a oboznámením sa so zápisnicou z pojednávania dňa 26. 10. 2021. Zákonná 15 dňová lehota teda márne uplynula dňa 01. 12. 2021.

1.4. Súd prvej inštancie pripustil možnosť na strane žalobcu pred pojednávaniím k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalobcom, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni, aby včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávanií. Účelom zákonnej úpravy je zabezpečiť žalobcovi súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Mal za to, že návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu bol žalobcom podaný v zákonnej lehote. Zo spisu považoval za zrejmé, že žalobca síce dňa 16. 11. 2021 nahliadol do spisu, avšak žalobca až v písomnom vyhotovení rozhodnutia bol poučený o možnosti podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu a preto doručeníím rozhodnutia žalobcovi začala plynúť lehota na podanie daného návrhu. Rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 02. 12. 2021 a návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu bol podaný dňa 17. 12. 2021. S ohľadom na tvrdenia žalobcu, že nebolo namieste vydanie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu, že bol v konaní aktívny, súd prvej inštancie uviedol, že z uvedeného zákonného ustanovenia nevyplýva, že rozsudkom pre zmeškanie možno rozhodnúť len na prvom pojednávanií, práve naopak, je možné tak rozhodnúť na ktoromkoľvek pojednávanií bez ohľadu na rozsah vykonaného dokazovania, samozrejme za predpokladu, ak sú súčasne splnené podmienky stanovené zákonom (rozhodnutie NS SR 4Obdo/34/2020).

1.6. Vychádzajúc z účelu a povahy procesného inštitútu, súd prvej inštancie dospel k záveru, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosti, ktoré žalobcovi boli známe. Žalobca uviedol, že situácia sa v jeho rodine za posledné dva mesiace dramaticky zmenila, čo malo za následok zhoršenie jeho fyzického ako i psychického stavu, pričom mimoriadna okolnosť sa komplikovala aj víkend pred pojednávaniím. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že nešlo o okolnosti, ktoré by boli žalobcovi neznáme, keď tieto trvali už určité obdobie, nenastali neočakávane, nešlo o okolnosti ani nepredvídateľné, ktoré by mali byť príčinou, že žalobca sa nemohol na pojednávanie dostaviť a svoju neúčast' ospravedlniť. Ťažkosti spojené s prekonaním ochorenia COVID nepovažoval súd prvej inštancie za relevantné, pretože tieto tvrdenia neboli žiadnym spôsobom preukázané. Mal za to, že neboli preukázané žiadne objektívne okolnosti, ktoré by bránili tomu, aby žalobca svoju neúčast' na pojednávanií ospravedlnil, preto návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol.

2. Žalobca proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na nové pojednávanie. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR (II ÚS 369/2018, I. ÚS 233/2019), podľa ktorej rozsudok pre zmeškanie - kontumačný rozsudok, predstavuje procesnú sankciu za pasivitu a nezáujem strany sporu, ktorú treba posudzovať vo vzťahu k subjektívnemu konaniu strany sporu. Okresný súd Nitra bol preto podľa neho povinný zaoberať sa dôvodmi na ospravedlnenie jeho absencie na pojednávanií s prihliadnutím na jeho prístup a súčinnosť v doterajšom súdnom konaní. Na margo ospravedlnenia súdu prvej inštancie v návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku pravdivo a zrozumiteľne objasnil objektívne dôvody, pre ktoré sa nemohol na pojednávania zúčastniť. Priznal, že jeho ťažkosti pretrvávali už niekoľko týždňov pred pojednávaniím, avšak zdravotný stav neumožňujúci riadiť motorové vozidlo z dôvodov akútnej bolesti v kombinácii s možnosťou šírenia vírusového ochorenia mu nedovoľovali, aby sa na pojednávania zúčastnil.

Preto mal súd prvej inštancie skúmať dva dôvody pri rozhodovaní o návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, konkrétne ospravedliteľnosť dôvodu neúčasti a dôvody vyplývajúce zo záujmu o riadne prejednanie veci v kontexte práva na spravodlivý súdny proces. Nesprávne posúdenie oboch dôvodov viedlo k vade konania a nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, výsledkom ktorého je nespravodlivé uznesenie. Bolo chybou, že si po konzultácii s doktorom nezabezpečil dôkaz o práceneschopnosti. V čase choroby nebol popri bolestiach schopný účelne uvažovať. Napriek tomu sa v deň pojednávania opakovane snažil telefonovať na súd. V prípade súdneho sporu mal nepochybne predložiť dôkaz zo sociálnej poisťovne alebo od doktora. V tomto smere však navrhol ako dôkaz svedecké výpovede (doktora, blízkych osôb), no súd prvej inštancie sa vykonaním tohto dôkazu nezaoberal. Nakoľko súd prvej inštancie neprihliadol na navrhnuté dôkazy, mal dôkladne skúmať jeho prístup k súdному konaniu, ktoré prebieha od roku 2013, teda deväť rokov. Za tento čas žiadne pojednávanie nevynechal a zo žiadneho sa ani neospravedlnil. Naopak protistrana opakovane rušila pojednávanie a to vždy na poslednú chvíľu priamo sudkyňi. Ak sa protistrana nemohla alebo nechcela zúčastniť, vždy to akceptoval. Považoval za neprimeranú skutočnosť, že súd prvej inštancie sankcionoval jeho neprítomnosť na pojednávaní tým, že neuznal ospravedlnenie, čím vo výsledku negoval akýkoľvek záujem a obrovskú snahu na spravodlivom rozhodnutí.

2.1. Ako dôkaz svojej aktivity priložil sumár právoplatných rozhodnutí iných súdov, v ktorých úspešne preukázal právny titul k pozemkom v súvislosti s výškou škody za neoprávnené užívanie zo strany žalovaného. Na základe toho by kontumačný rozsudok znamenal pre neho neúspech v celom konaní, teda od roku 2013 a pre žalovaného by to prinieslo neodôvodnený pocit úspešnosti, pričom by ho nevhodne využíval ako argument. Vyjadriť presvedčenie, že v tomto, ako aj v nadväzujúcich sporoch úspešne bránil svoje práva. Hoci žalovaný mal právo dať návrh na vydanie kontumačného rozsudku, je z jeho strany neseriózne považovať neúčast' žalobcu na konaní za pasivitu v konaní. Uchýlenie sa z jeho strany k návrhu na vydanie kontumačného rozsudku je prejavom jeho profesionálneho zlyhania, nakoľko sa inak nedokázal brániť a doposiaľ prehral všetky uvedené spory. To, že z objektívnych dôvodov nebol schopný dostaviť sa na pojednávanie, je žiaľ vecou, ktorá sa v živote stáva napriek tomu, že si pre konkrétny moment nezabezpečil papierovú listinu. Vykonaním dôkazov na základe vypočutia svedkov by súd isto nadobudol pocit, že dôvody boli naliehavé a akútne. Aplikujúc závery rozhodnutia Ústavného súdu SR (II. ÚS 369/2018), vážnosť okolností ktorými ospravedlňujem svoju neprítomnosť na pojednávaní musí posúdiť súd prvej inštancie a to vzhľadom k charakteru veci, predmetu sporu a jeho záujem na konaní. Poukázal, že súdu prvej inštancie predložil od roku 2013 všetky relevantné dôkazy a opakovane ich argumentoval tak, aby na ich základe bolo možné posúdiť meritum veci. Avšak posúdenie ospravedlnenia neúčasti a vážnosti dôvodov je vždy na voľnej úvahe súdu. V tejto súvislosti sa stotožnil s rozhodnutím Ústavného súdu SR (I. ÚS 233/2019).

3. Žalovaný k odvolaniu žalobcu podal písomné vyjadrenie. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 233/2019, podľa ktorého "za ospravedliteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi bola známa (nutnosť využiť lekársku pomoc nastala v značnom čase/predstihu pred nariadeným pojednávaním), ktorá mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil." Uviedol, že odvolanie obsahuje rovnaké skutočnosti a dokonca rovnaké formulácie, ako Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu zo dňa 17. 12. 2021, ktorý bol podaný po lehote. Odvolateľ neodôvodnene atakuje jeho osobu ako právneho zástupcu žalovaného, nikdy totiž nedisponoval priamym telefonickým kontaktom na zákonnú sudkyňu, je preto nútený reagovať zákonnými prostriedkami, teda žalobou na ochranu osobnosti, resp. podaním podnetu na príslušné orgány pre ohováranie.

3.1. Z odvolania žalobcu nevyplývajú žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo možné posúdiť, že žalobca zmeškal pre dôvody ospravedliteľné, resp. že nemohol konať takým spôsobom, ak vedel, že sa pojednávania nebude môcť zúčastniť, aby svoju neúčast', a to aj vopred, ospravedlnil, prípadne aby si ustanovil zástupcu, či uviedol dôvody svojej neprítomnosti obratom, prípadne aj v deň pojednávania, ako sám uvádza, resp. iným spôsobom (emailom a pod.). Dĺžka trvania sporu, nepochybne nie je kritérium, ktoré by bolo akokoľvek relevantné s ohľadom na záujem žalobcu o prejednanie veci, resp. malo jeho záujem akokoľvek preukazovať. Odkaz na ďalšie konania, čím má žalobca preukazovať svoj záujem a aktivitu, sú bezpredmetné. Dodal, že žalobcom uvádzané skutočnosti sú zväčša subjektívneho a zároveň neoveriteľného charakteru a nepochybne nemôžu byť ospravedliteľným dôvodom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu. Zároveň je zrejmé, že žalobcom uvádzané skutočnosti mu nebránili a nemohli zabrániť v tom, aby sa z pojednávania ospravedlnil a požiadal o jeho zrušenie alebo odročenie,

aby ospravedlnil svoju neúčast'. Žalobcom uvedené odvolacie dôvody nekorešponujú s obsahom podaného odvolania, ktoré je takmer identické s podaním žalobcu, ktorým sa domáhal zrušenia rozsudku pre zmeškanie. Z podaného odvolania nepovažoval za zrejmé, v čom by mala spočívať iná právne relevantná vada v postupe súdu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolaciemu súdu navrhol, aby odvolanie žalobcu ako neopodstatnené a nedôvodné zamietol a žalobcu zaviazal k náhrade trov konania.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP), viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal. Dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. V predmetnej veci sa žalobca žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 24. 06. 2013 domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady škody - ušlého zisku.

6.1. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č.k. 18C/211/2013-434 zo dňa 29. 10. 2018, ktorý bol zrušený rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/65/2019-577 zo dňa 31. 01. 2020 a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

6.2. Dňa 26. 10. 2021 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalobca, ktorý svoju neúčast' riadne neospravedlnil a žalovaný navrhol súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Následne súd prvej inštancie rozsudkom pre zmeškanie č.k. 18C/211/2013-663 zo dňa 26. 10. 2021 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6.3. Žalobca podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením tak, že návrh žalobcu na zrušenie rozsudku zamietol.

7. Podľa § 278 CSP, na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

8. Podľa § 281 ods. 1, ods. 2 CSP, ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh podľa odseku 1 môže žalobca podať do 15 dní odkedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel; o tom žalobcu v rozsudku pre zmeškanie súd poučí.

9. Rozsudok pre zmeškanie (tzv. kontumačný rozsudok) je v novom Civilnom sporovom poriadku upravený v § 273 - § 281, a to odlišne u žalobcu a žalovaného. Inštitút kontumačného rozsudku predstavuje formu procesnej sankcie za pasivitu strany sporu, ktorá spočíva predovšetkým v absencii povinnosti tvrdiť a povinnosti dôkaznej alebo nedostavení sa na už nariadené pojednávanie. Keďže v prípade vydania kontumačného rozsudku súd nerozhoduje vo veci samej na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia veci, zákon upúšťa od povinnosti takýto rozsudok pre zmeškanie odôvodňovať štandardným spôsobom, ale v odôvodnení rozhodnutia stačí uviesť len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie. Žalobca je subjekt obzvlášť dotovaný tzv. procesnou diligenciou, teda zodpovednosťou za priebeh sporu.

10. V prípadoch, keď bol kontumačný rozsudok vydaný na pojednávaní, na ktorom sa nezúčastnil žalobca, môže žalovaný za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalobca zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu. Nemožno vylúčiť, že na strane žalobcu môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti.

Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 CSP, súd len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania (uznesenie NS SR sp.zn. 4Obdo/61/2021 zo dňa 22. 06. 2021).

11. Osobitným spôsobom ochrany žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie je návrh na jeho zrušenie. Nemožno totiž vylúčiť, že na strane žalobcu môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalobcom, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni, aby včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Účelom tejto zákonnej úpravy je teda zabezpečiť žalobcovi súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V tomto konaní sa súd nezaobrá tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (zákonná úprava vychádza z prezumpcie správnosti rozsudku), ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané žalobcom možno považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalobcu na pojednávaní. Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane (neboli mu vopred známe), boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi bola vopred známa, hoci mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, ak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnil (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.06.2010 sp. zn. 4 Cdo 184/2009).

12. O návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku sa rozhoduje uznesením. Uznesením súd buď návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku vyhovie a nariadi nové pojednávanie (akoby k vydaniu kontumačného rozsudku na predošlom pojednávaní nedošlo), alebo návrh na zrušenie kontumačného rozsudku zamietne. Návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sa vo všeobecnosti môže strana sporu domáhať jeho zrušenia, ak vo veci z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. V tomto prípade žalobca uviedol, že k jeho neúčasti na pojednávaní došlo z dôvodu rodinných i osobných problémov, ktoré vyústili do jeho zdravotných problémov a ktoré pretrvávajú už dlhšiu dobu (najmenej dva mesiace). Dôvodil aj tým, že sa jedná o spor, ktorý prebieha od roku 2013, počas konania bol procesne aktívny, zbytočne sa pojednávaniam nevyhýbal.

13. Odvolací súd, posudzujúc predmetnú vec z hľadiska ustanovenia § 281 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že postup súdu prvej inštancie, ktorý v danej veci zamietol návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu, bol správny. Žalobca sa žalobou podanou súdu dňa 24.06.2013 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady škody - ušlého zisku.

14.1. Súd prvej inštancie po takmer deviatich rokoch od nápadu veci, vydal vo veci kontumačný rozsudok z dôvodu neúčasti žalobcu na pojednávaní, bez riadneho ospravedlnenia. Podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie sú dané len vtedy, keď je takýto rozsudok oprávnenou sankciou za skutočnú pasivitu strany, ktorá úmyselne mieri k zmareniu efektivity súdneho procesu. Preto musia byť tieto podmienky posudzované zdržanlivo s tým, že v hraničných prípadoch musí byť uprednostnené riadne prejednanie sporu. V prípadoch, keď bol kontumačný rozsudok vydaný na pojednávaní, na ktorom sa nezúčastnil žalobca, môže žalobca za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalobca zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu. Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom podľa § 281 ods. 1 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania (uznesenie III. ÚS 121/2021 z 22. 07. 2021, uznesenie NS SR sp.zn. 4Obdo/61/2021 z 31. marca 2022). Súdna prax ustálila, že za ospravedlniteľné dôvody zmeškania pojednávania sa považujú také dôvody, akými je napr. pobyt v nemocnici alebo dlhodobý pracovný pobyt v zahraničí.

15. Posudzujúc predmetnú vec, návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie vydaného súdom prvej inštancie, odvolanie odvolateľa proti napadnutému uzneseniu, v intenciách vyššie uvedených tak zákonných ustanovení, ako aj rozhodnutí súdnych autorít (III. ÚS 121/2021, 4Obdo/61/2021), odvolací súd na jednej strane nepochybuje o tom, že žalobca počas celého konania bol v konaní aktívny, nevykazoval znaky pasivity v konaní a preto iba z tohto pohľadu by vydanie kontumačného rozsudku nebolo dôvodné. Na druhej strane však je potrebné prihliadať na dôvody, ktorými odvolateľ dodatočne ospravedlňuje svoju neúčast' na pojednávaní. V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobca v danom prípade, vediac o termíne pojednávania, sa bez akéhokoľvek ospravedlnenia na toto pojednávanie dňa 26. 10. 2021, nedostavil, pojednávania sa nezúčastnil. Dodatočne, až v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol dôvody, pre ktoré sa pojednávania nezúčastnil. Zohľadniac všetky tieto okolnosti, uvádzané žalobcom, odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade na strane žalobcu nešlo o ospravedlniteľné dôvody, o dôvody, ktoré by zakladali opodstatnené zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Všetky dôvody, ktoré žalobca v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol, neboli náhodné, ako sám uviedol, problémy pretrvávali najmenej dva mesiace pred pojednávaním. Odvolací súd nepochybuje, že ide o vážne rodinné dôvody, avšak ním tvrdené skutočnosti sa nestali v deň pojednávania, resp. bezprostredne pred pojednávaním, ale pretrvávali dlhšiu dobu. Taktiež je nepochybné, že tieto dôvody mohli mať vplyv na jeho fyzický a psychický zdravotný stav. Za situácie, že tieto dôvody mali negatívny vplyv na jeho zdravotný stav aj v deň pojednávania, bolo jeho povinnosťou (a to aj dodatočne) predložiť o tomto stave minimálne lekárske potvrdenie, že v deň pojednávania mu jeho zdravotný stav nedovoľoval zúčastniť sa pojednávania. Žalobca však tieto skutočnosti v podanom návrhu, ako v podanom odvolaní iba tvrdil, žiadnym spôsobom ich nepreukázal a bez riadneho zdokladovania a potvrdenia týchto skutočností lekárom, resp. zdravotníckym zariadením, sú tieto tvrdenia iba v rovine jeho subjektívnych tvrdení. Keďže žalobca žiadnym spôsobom nezdokladoval tieto svoje tvrdenia (lekárskou správou o jeho zlom zdravotnom stave, či hospitalizácii dcéry v deň pojednávania, resp. bezprostredne pred pojednávaním), nebolo možné podrobiť ich súdnej kontrole a posúdeniu súdu o tom, či ide o ospravedlniteľné dôvody, alebo nie. Za situácie, že okolnosti, ktoré bránili žalobcovi zúčastniť sa pojednávania, boli tak vážne a dôvodné, nemalo byť problémom, aby tieto okolnosti aj doložil dôkazom a preukázal dôvodnosť neúčasti na pojednávaní.

15.1. Žalobcom uvedený dôvod ospravedlnenia bez ďalšieho riadneho preukázania preto nemôže byť právne významným dôvodom pre zrušenie vydaného rozsudku. Ak žalobca chcel byť úspešný s jeho návrhom na zrušenie rozsudku, musel uniesť dôkazné bremeno a preukázať, že existoval ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý sa nariadeného pojednávania nezúčastnil a zároveň tento súdu oznámiť včas a riadne ho preukázať. Vzhľadom k tomu, že žalobca skutočnosti, ktoré nastali na jeho strane a stali sa prekážkou v jeho účasti na pojednávaní nijako nepreukázal, len ich tvrdil, odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie potvrdil.

16. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením vecne správne a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne

(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).